

Monok István köszöntése

Tuomo Lahdelma

Úgy emlékszem, Monok Istvánról először a szegedi hungarológiai kongresszus idején, vagyis 1991-ben hallottam. A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság akkori főtitkára, Jankovics József mesélte el nekem, milyen nagyszerű hozzájárulást nyújtott Monok István a szegedi kongresszus előkészítéséhez. Akkoriban Istvánnal még nem találkoztunk személyesen, mivel a konferenciára csak rövid látogatást tettem.

A kongresszus után meglepetésemre értesültem arról, hogy távollétemben beválasztottak a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság vezetőségébe, amelyet akkoriban még „végrehajtó bizottságnak” neveztek. A vezetőségi üléseken Istvánnal rendszeresen találkoztunk, és fokozatosan megismertük egymást. Az 1990-es évek második felében kapcsolatom a Társasággal intenzívebbé vált, mivel az 1996-ban Rómában és Nápolyban megrendezett konferencián a következő hungarológiai világkongresszus házigazdájául a Jyväskyläi Egyetemet választották meg – tehát azt az egyetemet, amelynek hungarológiai programját én vezettem.

Úgy vélem, hogy a Monok Istvánnal való együttműködésem éppen azokban az években kezdődött, amikor mi Jyväskyläben a hungarológiai kongresszus megrendezésére készültünk. Az előkészületekkel kapcsolatos kérdésekről szívesen egyeztettem Istvánnal, akinek mindig volt mondanivalója, amelyben az intelligencia és a gyakorlatiasság szerencsésen egyesült.

2006-tól kezdve tíz éven át munkatársak voltunk: a 2016-ban Debrecenben megrendezett kongresszuson engem a Nemzetközi Magyarástudományi Társaság elnökévé, Istvánt pedig a Társaság főtitkárává választották. Igényes feladat várt ránk, hiszen a Társaság elveszítette korábbi hagyományos szerepét, amely szerint közvetítőként működött Magyarország és a szomszédos országokban élő magyar kisebbségek között. Feladatunk az volt, hogy a Nemzetközi Magyarástudományi Társaságot új módon tegyük szükségessé és jelentőssé. Megítélésem szerint együttműködésünk kiváló volt, mivel a megoldandó kérdésekben könnyen találtunk közös nevezőt. Nagy tiszteletet ébresztett bennem

István szorgalma és fáradhatatlansága. A Társaság főtitkáráként rendkívül hatékony volt, annak ellenére, hogy ezzel párhuzamosan főállásban is óriási teljesítményt nyújtott: képes volt felismerni az idők jeleit, és személyes hozzájárulásával, valamint jó példájával megerősíteni a magyar könyvtárügy pozícióját nemzetközi kontextusban is.

Együttműködésünk során barátokká is váltunk, és egészen természetesen tudtuk megosztani egymással személyes életünk eseményeit is, együttérezve egymás bánataival és örömeivel. István társaságában soha nem telik unalmasan az idő: túláradó energiájának részeként mindig van mit mesélnie és kommentálnia, és állandó éberséggel észrevételezi környezetét. Most, hogy már nem töltök be vezető tisztséget a társaságban, együttműködésünk központi terepe megszűnt, de a barátság – az megmaradt, és bizonyosan meg is fog maradni.